

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

6 december 2017

**ONTWERP VAN ALGEMENE
UITGAVENBEGROTING**

voor het begrotingsjaar 2018

ADVIES

over sectie 44 — POD
Maatschappelijke Integratie,
Armoedebestrijding en Sociale
Economie (*Partim*: Armoedebestrijding
en Grootstedenbeleid)

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET LEEFMILIEU
EN DE MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Fabienne WINCKEL**
EN DE HEER **Dirk JANSSEN**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Betogen van de leden.....	3
III. Antwoorden van de staatssecretaris	15
IV. Stemming.....	18
Bijlage: presentatie van de staatssecretaris	19

Zie:

Doc 54 **2690/ (2017/2018):**

001: Ontwerp van algemene uitgavenbegroting.
002: Ontwerp van algemene uitgavenbegroting (deel II).
003: Amendement.
004 tot 007: Verslagen.
008: Amendementen.
009 tot 022: Verslagen.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

6 décembre 2017

**PROJET DU BUDGET
GÉNÉRAL DES DÉPENSES**

pour l'année budgétaire 2018

AVIS

sur la section 44 — SPP Intégration
sociale, Lutte contre la Pauvreté
et Economie sociale
(*Partim*: Lutte contre la Pauvreté
et Politique des Grandes Villes)

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA SANTÉ PUBLIQUE, DE L'ENVIRONNEMENT
ET DU RENOUVEAU DE LA SOCIÉTÉ
PAR
MME **Fabienne WINCKEL**
ET M. **Dirk JANSSENS**

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé introductif.....	3
II. Interventions des membres.....	3
III. Réponses de la secrétaire d'État	15
IV. Vote.....	18
Annexe: présentation de la secrétaire d'État	19

Voir:

Doc 54 **2690/ (2017/2018):**

001: Projet du budget général des dépenses.
001: Projet du budget général des dépenses (partie II).
003: Amendement.
004 à 007: Rapports.
008: Amendements.
009 à 022: Rapports.

7525

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Muriel Gerkens

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA Renate Hufkens, Yoleen Van Camp, Valerie Van Peel,
Jan Vercammen
PS André Frédéric, Alain Mathot, Daniel Senesael
MR Luc Gustin, Benoît Piedboeuf, Damien Thiéry

CD&V Nathalie Muylle, Els Van Hoof
Open Vld Dirk Janssens, Ine Somers
sp.a Karin Jiroflée
Ecolo-Groen Muriel Gerkens
cdH Catherine Fonck

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

An Capoen, Werner Janssen, Koen Metsu, Sarah Smeyers, Bert Wollants
Nawal Ben Hamou, Frédéric Daerden, Eric Massin, Fabienne Winckel
Sybille de Coster-Bauchau, Caroline Cassart-Mailleux, Olivier Chastel,
Stéphanie Thoron
Franky Demon, Nahima Lanjri, Vincent Van Peteghem
Katja Gabriëls, Nele Lijnen, Annemie Turtelboom
Monica De Coninck, Maya Detiège
Anne Dedry, Evita Willaert
Michel de Lamotte, Benoît Lutgen

C. — Niet-stemgerechtigd lid / Membre sans voix délibérative:

DéFI Véronique Caprasse

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000: Parlementair document van de 54^e zittingsperiode +
basisnummer en volgnummer
QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV: Beknopt Verslag
CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag
en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken
(met de bijlagen)

PLEN: Plenum
COM: Commissievergadering
MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000: Document parlementaire de la 54^e législature, suivi
du n° de base et du n° consécutif
QRVA: Questions et Réponses écrites
CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV: Compte Rendu Analytique
CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le
compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu
analytique traduit des interventions (avec les an-
nexes)

PLEN: Séance plénière
COM: Réunion de commission
MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations
(papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail: publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel: publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft sectie 44 – POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid, *partim* Armoedebestrijding en Grootstedenbeleid, van het ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2018 (DOC 54 2690/0014), evenals de daarop betrekking hebbende verantwoording (DOC 54 2691/018) en beleidsnota (DOC 54 2708/018), besproken tijdens haar vergaderingen van 7 en 22 november 2017.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING

Mevrouw Zuhal Demir, staatssecretaris voor Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden, toegevoegd aan de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, stelt een samenvatting voor van de voorliggende beleidsnota, die ze illustreert aan de hand van een presentatie (zie bijlage).

II. — BETOGEN VAN DE LEDEN

Mevrouw Fabienne Winckel (PS) geeft aan dat het altijd moeilijk is een nota over armoedebestrijding te bespreken, wanneer die wordt voorgesteld door een lid van de huidige regering, gelet op de maatregelen die deze regering neemt en die alleen maar voor gevolg hebben dat de meest kwetsbaren nog dieper in de miserie terechtkomen: indexesprong, prijsverhoging voor een consult bij bepaalde specialisten, hogere prijzen voor sommige geneesmiddelen, verhoging van het grensbedrag van de maximumfactuur, btw-verhoging voor elektriciteit, vermeerdering van de accijnzen op diesel, pensioenhervorming enzovoort.

Deze regering, die het “jobs, jobs, jobs”-riedeltje uitentreuren blijft herhalen, ziet nog steeds niet in wat armoede echt is. Armoede vertoont verschillende dimensies. Deze moeten terdege worden ingeschat om de geschikte antwoorden te kunnen formuleren.

De staatssecretaris poneert nogmaals dat de regering dankzij de taxshift de lonen heeft kunnen doen stijgen. Het is belangrijk om de belasting op arbeid aan te pakken om de druk ervan te verlichten. Het is evenwel ontoelaatbaar dat het geld niet wordt gehaald waar het zich bevindt, namelijk bij de grote vermogens.

Wat de regering met de ene hand geeft, neemt ze met de andere terug. Sommige maatregelen in het kader van de taxshift zullen alle inkomensgroepen in even grote mate ten goede komen, zelfs de rijksten. De

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné la section 44 – SPP Intégration Sociale, Lutte contre la Pauvreté, Economie Sociale et Politique des Grandes Villes, *partim* Lutte contre la Pauvreté et Politique des Grandes Villes, du projet de loi contenant le budget général des dépenses pour l’année budgétaire 2017 (DOC 54 2690/0014), ainsi que la justification (DOC 54 2691/018) et la note de politique générale y afférentes (DOC 54 2708/018) au cours de sa réunion des 7 et 22 novembre 2017.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

Mme Zuhal Demir, secrétaire d’État à la Lutte contre la pauvreté, à l’Égalité des chances, aux Personnes handicapées, et à la Politique scientifique, chargée des Grandes villes, adjointe au ministre de la Sécurité et de l’Intérieur, propose un résumé de la note de politique générale examinée, illustré par une présentation (en annexe).

II. — INTERVENTIONS DES MEMBRES

Mme Fabienne Winckel (PS) indique qu’il est toujours difficile de discuter d’une note afférente à la lutte contre la pauvreté présentée par un membre du gouvernement actuel, au regard des mesures prises par ce gouvernement qui ne font qu’aggraver la situation des plus fragiles: saut d’index, hausse du coût de la visite chez certains spécialistes, augmentation du prix de certains médicaments, augmentation des plafonds du maximum à facturer, augmentation de la tva sur l’électricité, augmentation des accises sur le diesel, réforme des pensions, etc.

Ce gouvernement qui a fait du “job, job, job” une antienne, continue à ignorer ce qu’est réellement la pauvreté. Celle-ci est multidimensionnelle et il faut en prendre toute la mesure pour y apporter les réponses adéquates.

A nouveau, la secrétaire d’État met en avant qu’avec le *tax shift*, ce gouvernement aurait permis de faire progresser les salaires. Mais s’il faut travailler sur la fiscalité sur le travail afin d’en diminuer la pression, il est intolérable de ne pas aller chercher l’argent là où il se trouve, c’est-à-dire sur le capital.

Ce que le gouvernement donne d’un côté, il le reprend de l’autre. Certaines mesures du *tax shift* vont profiter à toutes les tranches de revenus et, dans la même proportion, même pour les plus aisés. Les

gepensioneerden en de uitkeringsgerechtigden zullen daarvan weer de dupe zijn, terwijl het armoederisico bij deze mensen al groter is.

In februari 2017 nog noemde het Planbureau de situatie van de minst begoeden, die de meest kwetsbaren zijn in onze samenleving, zorgwekkend. Het gaat daarbij vooral om eenoudergezinnen, werklozen en gepensioneerden, maar ook om werknemers en zelfstandigen. Het Planbureau stelde tevens een toename vast van het aantal mensen met overmatige schulden, van het aantal leefloners, van het aantal huishoudens met lage werkintensiteit, maar ook van het aantal huishoudens die medische zorg uitstellen wegens geldgebrek.

Federaal Plan Armoedebestrijding

Het Plan werd vorig jaar voorgesteld. Het is moeilijk dit anders te beschouwen dan een catalogus van goede voornemens, hier en daar zelfs leugenachtig. Dit is voor de staatssecretaris een complexe oefening. De spreekster heeft geen ogenblik geloof gehecht aan het armoedebestrijdingsplan. Zo werd er bijvoorbeeld verzekerd dat de regering zou beslissen de sociale minima op te trekken tot de armoededrempel.

De spreekster had gelijk om daar niet in te geloven, gelet op de maatregelen die andere leden van de regering hebben genomen, alsook op het feit dat de staatssecretaris zelf toegeeft dat zij het streefdoel om de uitkeringsminima op te trekken tot de armoedegrens niet zal halen tijdens deze regeerperiode.

De staatssecretaris verklaart dat zij haar collega's in de regering ertoe aanmoedigt de verbintenissen van dit Plan ernstig te nemen, en dat momenteel een tussentijds rapport wordt voorbereid. Welke concrete maatregelen zijn, één jaar na de aanneming van dat Plan, concreet kunnen worden genomen? Wanneer zal dat tussentijds rapport kunnen worden voorgesteld?

Strijd tegen de kinderarmoede

Voor mevrouw Winckel zijn de maatregelen in verband met de strijd tegen de kinderarmoede bijzonder slap of allesbehalve concreet. Zo wordt melding gemaakt van ondersteuning van de "Lokale overlegplatformen voor de preventie en opsporing van kinderarmoede", van een uitwisseling van lokale *best practices*, alsook van een oproep voor projecten ter ondersteuning van initiatieven rond sport- en cultuurparticipatie bij jongeren. Werd daartoe een budget vrijgemaakt?

Daarentegen wordt met geen woord nog gerept van het tweede nationaal kinderarmoedebestrijdingsplan,

perdants restent les pensionnés et les allocataires sociaux, c'est-à-dire les personnes qui courent déjà un plus grand risque de pauvreté.

En février 2017 encore, le Bureau fédéral du Plan qualifiait de "préoccupante" la situation des personnes les plus défavorisées, les plus fragiles de notre société. Parmi eux figurent principalement des familles monoparentales, des chômeurs, des pensionnés mais aussi des travailleurs salariés et indépendants. Le Bureau fédéral du Plan constatait ainsi une augmentation du nombre de personnes surendettées, du nombre de bénéficiaires du revenu d'intégration sociale, du nombre de ménage à faible intensité de travail mais aussi du nombre de ménage ayant reporté des soins faute de moyens.

Plan fédéral de lutte contre la pauvreté

Le Plan a été présenté l'an dernier. Il est difficile de le considérer autrement que comme un catalogue de bonnes intentions, parfois même mensonger. L'exercice est complexe pour la secrétaire d'État. L'oratrice n'a pas accordé crédit un instant au plan de lutte contre la pauvreté. Il était par exemple assuré qu'un relèvement des minimas sociaux au seuil de pauvreté serait décidé par le gouvernement.

L'intervenante avait raison de ne pas y croire vu les mesures prises par d'autres membres du gouvernement et vu le fait que la secrétaire d'État reconnaît elle-même qu'il ne lui sera pas possible d'atteindre l'objectif fixé de relever les minimas sociaux au seuil de pauvreté sous cette législature.

La secrétaire d'État dit encourager ses collègues du gouvernement à prendre au sérieux les engagements de ce Plan et qu'un rapport intermédiaire est en cours de préparation. Un an après son adoption, quelles mesures concrètes ont-elles pu être prises dans ce cadre? Quand ce rapport intermédiaire pourra-t-il être présenté?

Lutte contre la pauvreté infantile

Pour Mme Winckel, les mesures dans le cadre de la lutte contre la pauvreté infantile sont extrêmement faibles ou extrêmement peu concrètes. Sont mentionnés, un soutien aux "Plateformes de concertation locales pour la prévention et la détection de la pauvreté infantile", un échange de bonnes pratiques locales et un appel à projets visant à soutenir des initiatives autour de la participation des jeunes à des activités sportives et culturelles. Un budget a-t-il été dégagé dans ce cadre?

Par contre, plus aucune mention n'apparaît du deuxième Plan national de lutte contre la pauvreté infantile.

dat nochtans onontbeerlijk is. Er werd een werkgroep opgericht om in dat verband een voorstel uit te werken. De actoren werden geraadpleegd in juni 2016. De spreekster betreurt dat de Interministeriële conferentie “Integratie in de maatschappij” nog niet bijeen is kunnen komen. Momenteel leven 830 000 vrouwen en dus duizenden kinderen onder de armoedegrens.

Eenoudergezinnen

Het MIRIAM-project dient verder te worden ondersteund. Een operationeel schema zou van pas kunnen komen voor alle OCMW's. Hoe zal dat schema worden uitgewerkt? Naar aanleiding van het “zomerakkoord” werd vooruitgang geboekt. Er zal worden voorzien in extra steun voor alleenstaande ouders met een beperkt beroepsinkomen. Die ondersteuning geldt echter alleen voor wie een bijzonder laag inkomen heeft. Op hoeveel personen heeft die maatregel betrekking?

Daarentegen ziet de spreekster nog niets concreets in verband met de DAVO, meer bepaald aangaande de beoordeling van de werklast en van het gebrek aan personele en financiële middelen. De vraag naar de universele aard van die dienstverlening op termijn moet eveneens kunnen worden gesteld.

Daklozenvraagstuk

Aangaande het referentieadres kan de spreekster de staatssecretaris volgen wanneer zij stelt dat elke dakloze over een referentieadres moet beschikken. Pas dan kan men uiteraard rechten doen gelden. Het is een middel om de strijd aan te binden met armoede. Zijn de krijtlijnen van de in uitzicht gestelde rondzendbrief al bekend? Wat zijn momenteel de pijnpunten met betrekking tot de interpretatie van de wetgeving inzake het referentieadres?

Waar het *Housing First*-experiment werd uitgevoerd, werd het positief bevonden. Het lijkt niet langer twijfel dat deze vernieuwende visie een echte meerwaarde biedt op het vlak van de integratie van de daklozen. Het wordt tijd dat die projecten daadwerkelijk worden bestendigd en worden omgezet in een volwaardig structureel beleid.

Er zal worden uitgemaakt of het federale *Housing First Lab* actief zal blijven na 2018. Waarom is die beslissing nog niet genomen? Op welke basis zal die beslissing worden genomen?

Pourtant, il est indispensable. Un groupe de travail avait été mis en place afin d'élaborer une proposition dans ce cadre. Une consultation des acteurs a été menée en juin 2016. L'intervenante déplore que la Conférence interministérielle “Intégration dans la société” n'ait pas encore pu se réunir. 830 000 femmes et donc des milliers d'enfants vivent actuellement sous le seuil de pauvreté.

Familles monoparentales

Le projet MIRIAM est un projet qu'il faut continuer à soutenir. Un schéma opérationnel pourrait servir à l'ensemble des CPAS. Comment celui-ci sera élaboré? Une avancée a été menée lors de l'accord d'été. Un soutien complémentaire sera apporté aux parents isolés avec un revenu professionnel limité. Cependant, ce soutien concerne uniquement les personnes disposant d'un salaire extrêmement faible. Combien de personnes seront-elles concernées par cette mesure?

Par contre, l'intervenante ne voit encore rien de concret concernant le SECAL, notamment en termes d'évaluation de la charge de travail et du manque de moyens humains et financiers. La question de l'universalité de ce service à terme doit également pouvoir être posée.

Sans-abrisme

Concernant l'adresse de référence, l'oratrice peut suivre la secrétaire d'État dans la nécessité de faire bénéficier chaque sans-abri d'une adresse de référence. Cela permet évidemment l'ouverture de droits. C'est un moyen de lutte contre la pauvreté. Les contours de cette circulaire peuvent-ils être tracés? Quels sont les éléments posant actuellement problème dans l'interprétation de la législation de l'adresse de référence?

L'expérience du *Housing First* a été une réussite là où elle était menée. Il ne fait plus aucun doute que cette vision novatrice apporte une réelle plus-value dans le cadre de l'intégration des sans-abris. Il est temps d'envisager une réelle pérennisation de ces projets en les transformant en véritable politique structurelle.

Il sera déterminé si le “*Housing First Lab*” fédéral restera en activité après 2018. Pourquoi cela n'a-t-il pas encore pu être décidé? Sur quelle base cette décision sera-t-elle prise?

Ervaringsdeskundigen

De rol van de ervaringsdeskundigen is fundamenteel voor de overheidsdiensten, teneinde “een goed zicht te hebben op de behoeften van haar klanten”.

De staatssecretaris geeft aan dat zij wil nagaan “hoe deze dienst verder kan worden geoptimaliseerd” en of “er efficiëntiewinsten kunnen worden gerealiseerd in de methodologie van de ervaringsdeskundigen”. Mevrouw Winckel vraagt nadere uitleg daarover en wil weten waarom het budget voor de vergoeding van de ervaringsdeskundigen, terwijl zij zo nuttig zijn, is gedaald van iets meer dan 1 miljoen euro in 2016 tot slechts 562 000 euro in 2017 en 2018, met andere woorden bijna de helft minder.

Nudging

De staatssecretaris geeft aan gebruik te willen maken van de *nudging*-methode, die ruwweg neerkomt op de stelling dat elke arme niet in staat is voor zichzelf te zorgen en dat zij die er niet uit “willen” raken, aan hun lot zullen worden overgelaten.

Op 21 november 2017 organiseert de POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie een studievoormiddag. In dat verband wordt *nudging* omschreven als “een wetenschappelijk onderbouwde manier om mensen te helpen om gezonde keuzes te maken door ze een “duwtje” (= nudge) in de goede richting te geven zonder daarbij hun vrijheden te beperken”.

Die *nudging* wordt nu al betwist door talrijke specialisten, die van oordeel zijn dat die benadering neerkomt op een reeks technocratische en beleidsmatige oplossingen die zagezegd de beste zijn voor de betrokkenen. Het klopt weliswaar dat de begeleiding van kwetsbare of gemarginaliseerde mensen moet worden verbeterd, evenals de efficiëntie van die maatschappelijke begeleiding, maar de spreekster vreest dat de overwogen methodes te ver gaan. Wie kan beweren de beste oplossing te hebben voor de betrokkenen? Wie kan dus beweren dat iemand die in armoede leeft zijn budget slechter beheert of zijn kinderen minder goed opvoedt dan iemand die welgesteld is?

*
* *

Mevrouw Valerie Van Peel (N-VA) meent dat de regering inzake armoedebestrijding de juiste keuzes heeft gemaakt. De regering heeft zich niet alleen op het scheppen van banen toegespitst, maar heeft ook uitkeringen zoals de minimumpensioenen verhoogd.

Experts du vécu

Le rôle des experts du vécu est fondamental au sein des services publics afin “d’avoir une perspective correcte des besoins des clients”.

La secrétaire d’État dit vouloir analyser “la façon dont les services peuvent être optimisés” et déterminer si “nous sommes en mesure de gagner suffisamment en efficacité grâce à la méthodologie des experts”. Mme Winckel demande des précisions à ce propos et voudrait savoir pourquoi, alors qu’ils sont si utiles, le budget pour la rémunération de ces experts est passé d’un petit peu plus d’1 million d’euros en 2016 à seulement 562 000 d’euros en 2017 et 2018, soit près de la moitié?

Nudging

La secrétaire d’État indique vouloir recourir à la méthode du *nudging*, ayant *grosso modo* tendance à considérer que toute personne pauvre ne sait pas se gérer et que celles qui ne “souhaitent” pas s’en sortir seront laissées sur le carreau.

Une matinée d’étude se tiendra le 21 novembre 2017 par le SPP Intégration sociale, Lutte contre la Pauvreté et Economie Sociale. Dans sa présentation, le *nudging* y est décrit comme “un processus fondé scientifiquement dont l’objectif est d’aider les personnes à faire les bons choix grâce à des “coups de pouce” (= nudges) dans la bonne voie sans pour autant limiter leurs libertés.”

Ce *nudging* a d’ores et déjà été contesté par de nombreux spécialistes qui estiment qu’il est un composé de solutions technocratiques et politiques qui se prétendent être les meilleures pour ces personnes. Certes, il faut améliorer l’accompagnement des personnes précarisées ou marginalisées, et améliorer l’efficacité de cet accompagnement social. L’oratrice craint cependant que les méthodes envisagées iraient trop loin. Qui peut prétendre avoir la meilleure solution pour eux? Qui peut donc prétendre qu’une personne dans le besoin gère moins bien son budget ou éduque moins bien ses enfants par rapport à des personnes aisées?

*
* *

Pour Mme Valerie Van Peel (N-VA), le gouvernement a pris les bonnes options dans la lutte contre la pauvreté. Le gouvernement ne s’est pas uniquement focalisé sur la création d’emplois: il a aussi augmenté des allocations telles que les pensions minimales.

Het klopt daarentegen dat een werkgelegenheidsbeleid maar een efficiënt wapen tegen armoedebestrijding is, wanneer dat beleid zijn doelpubliek bereikt. Zo werkt de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport aan de omvorming van het stelsel van de “artikel 60”- en “artikel 61”-contracten tot “wijk-werk-trajecten”. Het dient tot niets het wiel opnieuw uit te vinden, en het werkgelegenheidsbeleid is een gemeenschapsbevoegdheid. Één van de gemeenschappen kan ook inspiratie putten uit de hervormingen die een andere aanvat. Uit de cijfers van de POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid blijkt dat in Vlaanderen 48 % van de leefloners na vier jaar opnieuw aan de slag is, tegen 37 % in Wallonië. Dat verschil is niet alleen te wijten aan de sociaaleconomische criteria.

De aandacht voor eenoudergezinnen vanwege de staatssecretaris is relevant, aldus de spreekster.

Vanuit die groep zijn er steeds meer aanvragen om OCMW-steun. In het zomerakkoord zijn initiatieven aangekondigd, bijvoorbeeld inzake kinderopvang. Het is het niet makkelijk in een traject naar werk te stappen wanneer men alleen is, kinderen moet opvoeden en twee uur nodig heeft om naar het werk te gaan, om nog te zwijgen van de kosten voor de kinderopvang. Op dat vlak is er ook een belangrijke rol weggelegd voor de DAVO.

Ook de structurele steun aan lokale initiatieven kan op de goedkeuring van het lid rekenen. Die projecten scoren zeer goed wat de verhouding tussen de kosten en de doeltreffendheid betreft, hoewel sommige tussenstructuren zouden kunnen worden afgeschaft, ook in Vlaanderen. Men moet zoveel mogelijk kiezen voor projecten die rechtstreeks te maken hebben met armoede. Het is nuttig die projecten in kaart te brengen en de goede praktijken uit te wisselen. Socioculturele participatie, in het bijzonder voor kinderen, vormt een belangrijk werkgebied. Armoede is niet louter een geldkwestie, maar is multidimensioneel en heeft te maken met alles wat mensen in isolement duwt.

De spreekster herinnert eraan dat het regeerakkoord het volgende zegt – en alle details zijn hierbij belangrijk: “De regering verhoogt geleidelijk de minimum sociale zekerheidsuitkeringen en de sociale bijstandsuitkeringen tot het niveau van de Europese armoededrempel. Hierbij wordt prioriteit gegeven aan de uitkeringen voor personen met het hoogste armoederisico. De sociale voordelen die met sommige sociale uitkeringen gepaard gaan, zullen worden meegeteld in de vergelijking met de Europese armoedenorm.” (DOC 54 0020/001, blz. 62).

Par contre, il est exact que pour être efficace dans la lutte contre la pauvreté, une politique de création d'emplois doit atteindre son public-cible. Le ministre flamand du Travail, de l'Economie, de l'Innovation et du Sport travaille ainsi à la transformation du système des contrats “article 60” et “article 61” vers un trajet de “wijk-werk”. Il convient de ne pas réinventer l'eau chaude et les Communautés ont la compétence de la mise au travail. L'une des Communautés peut également s'inspirer des réformes engagées par l'autre. Selon les chiffres du SPP Intégration sociale, Lutte contre la Pauvreté et Economie Sociale, 48 % des personnes bénéficiant d'un revenu d'intégration sociale retrouve du travail après 4 ans en Flandre, contre 37 % en Wallonie. Cette différence ne s'explique pas uniquement par les critères socioéconomiques.

L'attention portée par la secrétaire d'État aux familles monoparentales est pertinente, pour l'intervenante.

Ce groupe augmente parmi les demandeurs se dirigeant vers les CPAS. Des initiatives ont été annoncées dans l'accord d'été, par exemple en ce qui concerne la garde d'enfant. Il est difficile de s'engager dans un trajet de mise au travail lorsqu'on est seul, qu'on a charge d'enfants et qu'il faudrait rester deux heures dans les transports pour se rendre à son travail, sans compter le coût inhérent à la garde. Le SECAL a également un rôle important à jouer dans ce domaine.

Le soutien structurel aux initiatives locales est également approuvé par le membre. Ces projets présentent parmi les meilleurs rapports coût-efficacité, même si certaines structures intermédiaires pourraient être supprimées, y compris en Flandre. La proximité directe entre le projet et la pauvreté doit être privilégiée. Il est pertinent que ces projets soient cartographiés et que les bonnes pratiques soient échangées. La participation socioculturelle, spécialement des enfants, est un domaine important. La pauvreté n'est pas seulement affaire d'argent, elle est multidimensionnelle et touche tout ce qui isole la personne.

L'intervenante rappelle que l'accord de gouvernement s'énonce comme suit – toutes les précisions ont ici leur importance: “Le gouvernement portera progressivement les prestations minimales de sécurité sociale et l'aide sociale au niveau du seuil de pauvreté européen. À cet égard, la priorité sera donnée aux allocations allouées aux personnes présentant le plus haut risque de pauvreté. Les avantages sociaux associés à certaines allocations sociales seront pris en compte dans le cadre de la comparaison avec la norme de pauvreté européenne.” (DOC 54 0020/001, p. 62).

Zowel de progressiviteit als de inaanmerkingneming van de sociale voordelen zijn wat dit betreft van groot belang, zelfs wanneer de begrotingsimpact van een onmiddellijke verhoging buiten beschouwing blijft. Sommigen menen ten onrechte dat het volstaat om morgen een wetsvoorstel in te dienen dat louter de uitkeringen verhoogt; anderen maken in de media een bedrieglijke vergelijking tussen een dergelijke maatregel en de aankoop van de F-16's, en verwarren aldus terugkerende kosten met investeringen. Niettemin betwist mevrouw Van Peel niet dat die uitkeringen te laag zijn. Tewerk gaan zonder progressiviteit en zonder rekening te houden met de sociale voordelen zou een ernstige werkloosheidsval teweegbrengen, ondanks de door de regering aangenomen taxshift. De sociale voordelen zouden moeten worden omgevormd door ze los te koppelen van de uitkeringen, zodat ze ook in geval van bezoldiging kunnen worden toegekend.

De verhoging van de uitkeringen wordt vaak voorgesteld als het middel bij uitstek om de armoede te bestrijden. De spreekster staat kritisch ten opzichte van die zienswijze. Mensen die te ver van de arbeidsmarkt staan, of er geen kans toe maken, moeten weliswaar beter worden ondersteund, maar geen enkele Staat heeft ooit de armoede kunnen verhelpen door de uitkeringen te verhogen. De enige structurele oplossing voor de armoede van lange duur wordt geboden door het structurele en brede beleid van de huidige regering, dat erin bestaat werken te bevorderen, fraude te bestrijden en voor de kleinere groep die dan overblijft de uitkering stelselmatig te verhogen. Navolgend op de verhoging van de minimumlonen.

*
* *

De heer Damien Thiéry (MR) is verbaasd dat slechts 200 burgemeesters de verklaring tegen kinderarmoede mee hebben ondertekend. Komen er initiatieven om andere burgemeesters ervan te overtuigen om eveneens dat document te ondertekenen? Hoe kan die score worden verklaard?

De staatssecretaris heeft aangegeven dat het moeilijk is om nauwkeurige cijfers te krijgen over de omvang van het daklozenfenomeen in België. Zouden dergelijke cijfers niet kunnen worden aangeleverd door het Rode Kruis of door de Samusocial?

Het Samusocialschandaal spruit voort uit een politieke mislukking. De personeelsleden van die organisatie kan niets worden verweten. Zij verdienen dankbaarheid voor hun werk. Zal de subsidie vanwege de Federale Staat behouden blijven? Wenst de Federale Staat met een andere vzw te werken?

Tant la progressivité que la prise en considération des avantages sociaux sont ici d'une grande importance, sans même considérer l'impact budgétaire d'un rehaussement immédiat. D'aucuns estiment à tort qu'il suffira demain de déposer une proposition de loi se limitant à augmenter les prestations; d'autres comparent de manière fallacieuse dans les médias le coût d'une telle mesure avec l'achat des F16, confondant ainsi un investissement et un coût récurrent. Pour autant, Mme Van Peel ne conteste pas que ces allocations soient trop basses. Mais pratiquer sans progressivité et sans prise en considération des avantages sociaux créerait un sérieux piège à l'emploi, même si le gouvernement a adopté le *tax shift*. Il faudrait transformer les avantages sociaux en les découplant des allocations, pour également jouer en cas de rémunération.

Le rehaussement des allocations est souvent présenté comme le moyen par excellence de lutter contre la pauvreté. L'intervenant critique cette vision. Certes, les personnes qui sont trop éloignées du marché du travail ou qui n'ont aucune chance d'y accéder, doivent être mieux soutenues. Mais aucun État n'a jamais réglé la pauvreté en augmentant les allocations. Une solution structurelle à la pauvreté à long terme ne passera que par la politique structurelle et ample du présent gouvernement, qui consiste à favoriser le travail, à lutter contre la fraude et à augmenter systématiquement les allocations au bénéfice du petit groupe qui reste exclu. Avant cela, les salaires minimums avaient déjà été augmentés.

*
* *

M. Damien Thiéry (MR) s'étonne que seulement 200 bourgmestres aient cosigné la déclaration contre la pauvreté infantile. Des initiatives seront-elles menées pour que d'autres bourgmestres la signent également? Comment expliquer ce chiffre?

La secrétaire d'État a indiqué qu'il était difficile d'obtenir des chiffres précis concernant l'ampleur du sans-abrisme en Belgique. De tels chiffres ne sauraient-ils être obtenu par la Croix-Rouge ou le Samusocial?

Le scandale du Samusocial réside dans un échec politique. Les membres du personnel ne sauraient se voir reprocher quoi que ce soit. La gratitude leur est due pour leur travail. Le subsidie de l'État fédéral sera-t-il maintenu? L'État fédéral souhaite-t-il travailler avec une autre asbl?

Het *Housing First*-project geeft uitstekende resultaten. Is de voortzetting van dat project afhankelijk van specifieke criteria?

Kan de staatssecretaris concretere informatie verstrekken over de stand van zaken van het nakende derde Federaal Actieplan Armoedebestrijding waaraan wordt gewerkt?

De spreker is verrast dat de DAVO er niet in slaagt meer alimentatievorderingen bij de alimentatieplichtigen te recupereren. Wat is de exacte verhouding tussen de door de DAVO toegewezen en teruggevorderde bedragen? Hoe kan die verhouding worden vergroot?

*
* *

Mevrouw Nahima Lanjri (CD&V) onderschrijft het standpunt van de staatssecretaris dat men moet werken op zowel het scheppen van banen als op sociale bescherming. In dat kader moeten de sociale minima deel blijven uitmaken van de prioriteiten van de regering. Voorts moet ook de sociale integratie in de ruime zin worden gewaarborgd.

Uit de statistieken lijkt voort te vloeien dat werk één van de beste remedies tegen armoede is: 4 à 5 % armoederisico bij werkende mensen tegen 45,7 % bij werklozen. Men moet echter ook naar de absolute cijfers kijken. In Vlaanderen leven 600 000 mensen in armoede, van wie 90 000 werknemer zijn tegen 70 000 werkzoekenden. De rest bestaat uit minderjarigen, gepensioneerde bejaarden en zieken of arbeidsongeschikten. Die categorieën kan men niet op de arbeidsmarkt inzetten en werk zou daarbij geen remedie tegen armoede zijn.

De regering heeft gelukkig niet de ambitie opgegeven om de minimale sociale uitkeringen tot het niveau van de armoedegrens op te trekken. De beleidsnota maakt daar melding van en de eerste minister heeft dat in plenaire vergadering bevestigd. Hoe zal dat doel worden bereikt? Hoe zullen de maatregelen van het zomeraakkoord worden uitgevoerd?

Uit de cijfers van de POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid blijkt dat het leefloon een springplank voor de arbeidsmarkt kan zijn, 67,7% van de leefloners moet hoogstens een jaar beroep doen op bijstand. Bijna de helft (42%) van diegenen die uitstromen vindt rechtstreeks werk, 24% bouwt via een tewerkstellingsproject

Le projet *Housing First* produit d'excellents résultats. La poursuite de ce projet dépend-elle de critères spécifiques?

Des informations plus concrètes peuvent-elles être données par la secrétaire d'État concernant l'état des travaux du troisième plan fédéral de lutte contre la pauvreté, en gestation?

L'intervenant se dit surpris du fait que le SECAL ne parvienne pas à récupérer plus de créances alimentaires auprès des débiteurs d'aliments. Quelle est la proportion exacte entre les montants alloués par le SECAL et les montants récupérés? Comment augmenter cette proportion?

*
* *

Mme Nahima Lanjri (CD&V) souscrit à la position de la secrétaire d'État lorsqu'elle indique qu'il faut travailler à la fois sur la création d'emplois et sur la protection sociale. Dans ce cadre, les minimas sociaux doivent continuer à figurer parmi les priorités du gouvernement. Par ailleurs, l'intégration sociale au sens large doit également être assurée.

Que le travail soit l'un des meilleurs remèdes à la pauvreté semble résulter des statistiques: 4 à 5 % de risque de pauvreté chez les personnes qui travaillent, 45,7 % chez les personnes sans emploi. Il faut cependant également consulter les chiffres en termes absolus. En Flandre, 600 000 personnes vivent en situation de pauvreté. Parmi ceux-ci, on compte 90 000 travailleurs pauvres contre 70 000 en recherche d'un emploi. Le reste se compose de mineurs, de personnes âgées pensionnées ou de personnes malades ou incapables. Ces catégories ne sont pas mobilisables sur le marché du travail et le travail ne saurait constituer un remède à la pauvreté.

Le gouvernement n'a heureusement pas abandonné l'ambition de porter les allocations sociales minimales au niveau du seuil de pauvreté. La note en fait état et le premier ministre l'a confirmé en séance plénière. Comment cet objectif sera-t-il atteint? Comment les mesures adoptées dans l'accord d'été seront-elles implémentées?

Il résulte des chiffres publiés par le SPP Intégration sociale, Lutte contre la Pauvreté et Economie Sociale que le revenu d'intégration peut jouer le rôle de tremplin vers le marché du travail 67,7 % des bénéficiaires du revenu d'intégration n'ont besoin de cette assistance que pendant un an maximum. Près de la moitié (42 %) de ceux qui quittent ce régime trouvent directement un

van het OCMW zelf voldoende rechten op om naar werkloosheid door te stromen, waarvan 13% ook op korte termijn doorstroomt naar een betaalde baan. Werkloos zijn is geen fataliteit. Deze positieve cijfers zijn te danken aan de inspanningen die de OCMW's leveren. De spreekster wil er dan ook op aandringen voldoende middelen vrij te maken voor OCMW's zodat zij in staat blijven om ondanks het stijgend aantal leefloners, toch dezelfde kwaliteit van begeleiding en ondersteuning te kunnen blijven bieden.

De spreekster stelt vast dat de klemtoon van de beleidsnota op het lokale niveau ligt, zo dicht mogelijk bij de armen. Het lokale niveau kan zijn rol echter alleen maar spelen als het daartoe over voldoende middelen beschikt.

Sommige projecten worden door de federale overheid ondersteund en sorteren effect op het terrein, zonder dat die steun ooit structureel wordt. Middelen vrijmaken is voor het lokaal niveau niet gemakkelijk. In haar resolutie betreffende de armoedebestrijding van 28 mei 2015 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers trouwens het volgende aangenomen:

“e) meer in te zetten op structurele oplossingen dan op een losstaande, projectmatige benadering. Hiervoor zijn structurele oplossingen nodig, niet enkel *ad-hoc* maatregelen: in dit kader zal het subsidiebeleid herzien worden, door te streven naar een meerjarenfinanciering van projecten zodat begunstigden kunnen werken op langere termijn doelstellingen en subsidies in dit kader toe te kennen op basis van een resultaatgerichte en responsabiliserende benadering” (DOC 54 1052/006, blz.4).

Hoe zal de staatssecretaris aan dit verzoek van de Kamer van volksvertegenwoordigers gevolg geven? Zal zij rekening houden met de structurele financiering door andere overheidsniveaus? Welk overleg heeft zij daartoe op het oog?

De spreekster vraagt meer details over de stand van zaken in de “Interministeriële Conferentie Integratie in de Samenleving”. In antwoord op de jongste vraag van de spreekster hierover aan de staatssecretaris had die aan de voorzitter van de Interministeriële Conferentie een reeks thema's doorgestuurd. Zijn die op de agenda van een vergadering geplaatst? Wat waren de beslissingen?

Er moet een oplossing worden gevonden voor wie geen adres heeft. Het project referentie-adres moet tot

emploi, 24 % se constituent suffisamment de droits dans le cadre d'un projet d'emploi du CPAS pour pouvoir bénéficier du chômage et 13 % d'entre eux trouvent même un emploi rémunéré à court terme. La situation d'absence d'emploi n'est pas une fatalité. Ces chiffres positifs sont le fruit des efforts consentis par les CPAS. Aussi l'intervenante insiste-t-elle pour que l'on libère suffisamment de moyens pour permettre aux CPAS de continuer à offrir un encadrement et un soutien de qualité malgré l'augmentation du nombre de bénéficiaires du revenu d'intégration.

L'intervenante constate l'accent de la note sur le niveau local, le plus proche des personnes pauvres. Le niveau local ne peut cependant jouer son rôle que s'il dispose des moyens suffisants pour ce faire.

Certains projets sont soutenus par l'autorité fédérale, et ont des effets sur le terrain, sans jamais que le soutien ne reçoive de caractère structurel. Libérer des moyens n'est guère évident pour l'échelon local. D'ailleurs, dans la résolution relative à la lutte contre la pauvreté, adoptée le 28 mai 2015, la Chambre des représentants formulait la demande suivante:

“e) de miser davantage sur des solutions structurelles que sur une approche isolée sous forme de projet. Il convient à cet effet de dégager des solutions structurelles et de ne pas se contenter de mesures *ad hoc*: dans ce cadre, la politique en matière de subventions sera réexaminée, en s'efforçant de développer un financement pluriannuel des projets afin que les bénéficiaires puissent travailler sur des objectifs à plus long terme, et d'accorder des subventions dans ce cadre en se fondant sur une approche responsabilisante et axée sur les résultats” (DOC 54 1052/006, p. 4).

Comment la secrétaire d'État donnera-t-elle suite à cette demande de la Chambre des représentants? La secrétaire d'État tiendra-t-elle compte des financements structurels accordés par d'autres niveaux de pouvoir? Quelles concertations la secrétaire d'État lancera-t-elle à cette fin?

L'intervenante demande plus de précisions sur l'état des travaux en Conférence interministérielle “Intégration dans la société”. La secrétaire d'État avait indiqué en réponse à la dernière question posée par le membre à ce sujet qu'elle avait transmis une série de thèmes au président de la Conférence interministérielle. Ces thèmes ont-ils été mis à l'ordre du jour d'une réunion? Quelles ont été les décisions?

Une solution doit être trouvée pour les personnes sans adresse. Le projet d'adresse de référence doit être

een goed einde worden gebracht. Wie dakloos is, moet over een adres kunnen beschikken, bijvoorbeeld in een OCMW, of zelfs bij vrienden. Zo kan die persoon een identiteitskaart van een gemeentebestuur ontvangen en sociale uitkeringen trekken. De staatssecretaris moet daartoe met de minister van Binnenlandse Zaken praten.

Wat zijn de resultaten van het eerste jaar toepassing van het Romaplatform? Wanneer zal de Europese Commissie de financiering van de voortzetting van dat werk steunen?

De spreekster deelt de mening van de staatssecretaris toen ze schreef: "En het is jammer dat zij enkel in een slecht daglicht worden geplaatst, want ik zie net veerkrachtige jongeren met potentieel. Ik onderschrijf dan ook de noodzaak tot ontwikkeling van maatschappelijke projecten die jongeren met een verschillende etnische en culturele achtergrond samenbrengen (interculturele dialoog) en hen activeert" (DOC 54 2708/018). Hoe zullen de betrokken projecten eruitzien?

De spreekster ziet niet in hoe de *nudging*-techniek zal bijdragen tot een betere openbardienstverlening. Hoe zal die methode worden toegepast? Zijn er voorbeelden voorhanden? De relatieve ontoegankelijkheid van de administratieve diensten voor sommige burgers kan vooral worden verklaard door de digitalisering en de digitale kloof, de taal, de overbelasting van de administratie enzovoort. De toegang tot het recht is te ingewikkeld.

De staatssecretaris heeft verwezen naar een leidraad met veertig voorbeelden van hoe armoede kan worden bestreden en hoe kan worden voorkomen dat kinderen in een stedelijke omgeving sociaal worden uitgesloten. Kunnen de commissieleden daarover beschikken?

Hoever staat het met de verwezenlijking van een interfederaal plan ter bestrijding van kinderarmoede? De voorgangster van de staatssecretaris heeft een dergelijk plan meermaals ter sprake gebracht, maar de beleidsnota rept er niet van. Dat plan was echter een verbintenis die werd aangegaan in het recentste algemeen federaal armoedebestrijdingsplan.

De staatssecretaris verwijst vaak naar andere beleidsniveaus en naar andere leden van de federale regering. Het klopt dat armoedebestrijding een transversaal aspect heeft. Voor de door de staatssecretaris zelf aangekondigde projecten moet in een structurele financiering worden voorzien.

*
* *

mené à bien. Le sans-abri doit pouvoir disposer d'une adresse, par exemple dans un CPAS, voire chez des amis. Ainsi la personne peut recevoir une carte d'identité auprès d'une administration communale et bénéficier d'allocations sociales. La secrétaire d'État doit prendre langue avec le ministre de l'Intérieur à cette fin.

Quelles sont les résultats de la première année d'application de la plate-formes "roms"? Quand la Commission européenne soutiendra-t-elle le financement de la poursuite des travaux?

L'oratrice partage l'opinion de la secrétaire d'État lorsqu'elle écrit: "Il est regrettable que le débat public ne les [jeunes de Molenbeek-Saint-Jean] dépeigne que négativement parce que je vois en eux des jeunes énergiques qui ont du potentiel. Je me joins donc à l'appel du développement de projets sociaux qui réuniront les jeunes ayant des origines ethniques et culturelles différentes (dialogue interculturel) et les activera." (DOC 54 2708/018, p. 10). Quelles formes prendront les projet en cette matière?

L'intervenante ne voit pas comment la technique du *Nudging* participera à un meilleur service public. Quelle forme prendra cette méthode? Des exemples peuvent-ils être proposés? Si l'administration est peu accessible à certains, c'est surtout en raison de la digitalisation et de la fracture numérique, de la langue et de la surcharge administratives, etc. L'accès au droit est trop complexe.

Un guide de quarante exemples de lutte contre la pauvreté et l'exclusion sociale des enfants vivant dans un contexte urbain a été évoqué par la secrétaire d'État. Les membres peuvent-ils en disposer?

Où en est-on dans la réalisation d'un plan interfédéral de lutte contre la pauvreté infantile? Ce plan avait été évoqué plusieurs fois par le prédécesseur de la secrétaire d'État, mais n'est plus évoqué ici. Or, il s'agissait d'un engagement du dernier plan fédéral général en date, de lutte contre la pauvreté.

La secrétaire d'État renvoie souvent à d'autres niveaux de pouvoir ou à d'autres membres du gouvernement fédéral. Il est vrai que la lutte contre la pauvreté présente un aspect transversal. Les projets annoncés par la secrétaire d'État elle-même doivent recevoir un financement structurel.

*
* *

De heer Dirk Janssens (Open Vld) meent dat de beleidsnota van de staatssecretaris op alle punten strookt met het regeerakkoord van de federale regering.

Er wordt gewag gemaakt van een rondzendbrief over het nieuwe referentieadressensysteem. Is die rondzendbrief ingebed in de tendens van de automatische toekenning van de rechten? Hoe staat het met de werkzaamheden inzake die automatische toekenning van de rechten? Worden de gemeenschappen daarbij betrokken?

Het project *Housing First* verdient de steun van de overheden. 90 % van de betrokken doelgroepen woont na twee jaar nog steeds op hetzelfde adres. Het Vlaamse armoedebestrijdingsplan stelt 80 nieuwe *Housing First*-trajecten in uitzicht. Hoe zal dat project voortaan worden gefinancierd?

Met betrekking tot *nudging* werd een voorstel van resolutie ingediend tot toepassing van de inzichten van gedragswetenschappen in de gezondheidszorg in België (DOC 54 2474/001). Het ware interessant dat de staatssecretaris overlegt met de leden van het "Vlaams Team Gedragsinzichten" en hen bij dat initiatief betreft.

*
* *

Mevrouw Karin Jiroflée (sp.a) vindt het niet kunnen dat de beleidsnota van wal steekt met de bewering dat activering de ultieme manier zou zijn om armoede weg te werken. Deze bewering wordt ontkracht door de cijfers. Werk is inderdaad belangrijk, niet alleen om financiële redenen, maar ook om aan de samenleving deel te nemen. Daarvoor is echter een multidimensioneel beleid vereist dat méér behelst dan werk.

Volgens het Federaal Planbureau zullen in 2018 meer dan twee miljoen Belgen in armoede leven. De doelstellingen inzake armoedebestrijding van EU-2020 zullen niet worden bereikt. Staat de federale regering nog steeds achter die doelstellingen? Hoe zullen zij worden verwezenlijkt? Is de verhoging van de minimumbedragen van de sociale uitkeringen nog écht één van de maatregelen van deze regeerperiode?

Hoewel de beleidsnota adequate elementen bevat, is ze volgens mevrouw Jiroflée nog steeds niet meer dan een olijsting van projecten die de armoede pas efficiënt zullen wegwerken als ze structureel zijn. Het is goed ernaar te streven dat arme kinderen en hun familie kunnen participeren aan het sociaalculturele leven, maar de staatssecretaris zou haar woorden met voorbeelden

M. Dirk Janssens (Open Vld) évalue que la note de politique générale de la secrétaire d'État est conforme en tous points à l'accord fédéral de gouvernement.

Une circulaire est évoquée concernant le nouveau système des adresses de référence. Cette circulaire s'inscrit-elle dans le mouvement vers une automatisation des droits? Quel est l'état des travaux en matière d'automatisation des droits? Les Communautés sont-elles associées à ces travaux?

Le projet *Housing First* mérite le soutien des pouvoirs publics. 90 % des groupes concernés habitent encore toujours à l'adresse après deux ans. Le plan flamand de lutte contre la pauvreté évoque 80 nouveaux trajets *Housing First*. Qu'en sera-t-il du financement futur de ce projet?

En ce qui concerne le *Nudging*, une proposition de résolution a été déposée relative à l'application des acquis des sciences du comportement dans le cadre des soins de santé en Belgique (DOC 54 2474/001). Il serait intéressant que la secrétaire d'État rencontre les membres de la "Vlaams Team Gedragsinzichten" et les associe à cette initiative.

*
* *

Mme Karin Jiroflée (sp.a) ne peut admettre que la note de politique générale commence par affirmer que l'activation constituerait la solution ultime à la pauvreté. Cette affirmation est invalidée par les chiffres. Le travail est certes important, non seulement pour des raisons financières mais aussi pour la participation à la société. Mais il faut une politique multidimensionnelle, ne s'arrêtant pas à l'emploi.

Selon le Bureau fédéral du Plan, en 2018, plus de deux millions de Belges vivront en situation de pauvreté. L'objectif EU2020 ne sera pas atteint. Cet objectif reste-t-il partagé par le gouvernement fédéral? Comment cet objectif sera-t-il réalisé? Le rehaussement des allocations sociales minimales figure-t-il encore réellement parmi les mesures prises au cours de la présente législature?

Si la note contient des éléments adéquats, elle n'en reste pas moins, pour Mme Jiroflée, un catalogue de projets. Ceux-ci ne lutteront de manière efficace contre la pauvreté que s'ils sont structurels. La participation socioculturelle des enfants et de leurs familles est un bon objectif, mais il faudrait que la secrétaire d'État illustre son propos en donnant des exemples et en

moeten illustreren en zou de vereiste budgettaire en administratieve verduidelijking moeten aanreiken.

Met betrekking tot de Lokale Overlegplatformen voor de preventie en de opsporing van kinderarmoede moet de staatssecretaris zich volgens de spreekster bewust zijn van haar transversale rol en moet zij de andere regeringsleden daarbij betrekken, waarbij zij de werkzaamheden coördineert. De Interministeriële conferentie “Sociale Integratie” moet nieuw leven worden ingeblazen. Daartoe is een concreet plan vereist.

Op 17 juni 2016 werd overlegd over de redactie van het tweede nationaal plan ter bestrijding van kinderarmoede. Dat overleg vond plaats in het kader van een buitengewone vergadering van het Belgisch Platform tegen Armoede en Sociale Uitsluiting EU-2020. Tijdens dat overleg werden de betrokken actoren verzocht voorstellen en concrete aanbevelingen te formuleren inzake het eerste ontwerp van het actieplan. Wat verwacht de staatssecretaris van het overleg? Wat zijn haar intenties op dat vlak?

De beleidsnota maakt tevens gewag van een projectoproep ter ondersteuning van de initiatieven om jongeren in armoede ertoe aan te zetten deel te nemen aan culturele en sportactiviteiten. Het lid is het ermee eens dat een dergelijke participatie belangrijk is, ongeacht het inkomen van de ouders. Op welke vlakken wil de Federale Staat zich onderscheiden van de gemeenschappen, die bevoegd zijn voor sport? Welke middelen worden vrijgemaakt? Welk percentage van de mensen in armoede denkt de staatssecretaris te kunnen helpen?

Mevrouw Jiroflée is tevreden dat het MIRIAM-project wordt voortgezet. Het beperkt zich helaas tot slechts enkele steden. Kan een uitbreiding van het project naar andere steden worden overwogen?

De integratie van de Roma wordt bemoeilijkt door het feit dat deze groep moeilijk te bereiken is. Nochtans zijn er wat hen betreft specifieke uitdagingen op het vlak van gezondheid en armoede. Welke actoren zijn vertegenwoordigd in het “Romaplatform”? Hoe vaak wordt er vergaderd? Welke beslissingen heeft dat platform al genomen?

De spreekster is verheugd dat er duidelijkheid is geschapen in de wetgeving betreffende de referentie-adressen. In de huidige toestand kan een dakloze die op zoek is naar een oplossing zowel zijn eigen situatie als die van derden in het gedrang brengen. In welke zin zal de wetgeving worden verduidelijkt?

fournissant les précisions budgétaires et administratives nécessaires.

En ce qui concerne les plateformes de concertation locales pour la prévention et la détection de la pauvreté infantile, la secrétaire d'État doit, pour l'intervenante, prendre conscience de son rôle transversal et impliquer les autres membres du gouvernement en effectuant la coordination des efforts. La Conférence interministérielle “Intégration dans la société” doit être réactivée. Un plan concret est nécessaire.

Le 17 juin 2016, une consultation fut tenue au sujet de la rédaction du deuxième plan national de lutte contre la pauvreté infantile. Cette consultation fut organisée lors d'une réunion extraordinaire de la Plateforme belge contre la pauvreté et l'exclusion sociale EU2020. Lors de cette consultation, les acteurs concernés furent invités à formuler leurs suggestions et leurs recommandations concrètes concernant la première ébauche du plan d'action. Quels résultats la secrétaire d'État attend-elle de la concertation? Quelles sont les intentions de la secrétaire d'État dans ce domaine?

La note mentionne aussi un appel à projet dans le but de soutenir les initiatives relatives à la participation aux activités sportives et culturelles des jeunes touchés par la pauvreté. Le membre souscrit à l'idée qu'une telle participation est importante, quels que soient les revenus des parents. En quoi le niveau fédéral pense-t-il se distinguer du niveau des Communautés, compétentes pour le Sport? Quel budget est libéré? Quel pourcentage de personnes en situation de pauvreté, la secrétaire d'État pense-t-elle toucher?

La prolongation du projet MIRIAM est appréciée par Mme Jiroflée. Ceci reste cependant un projet limité à certaines villes. Une extension à d'autres ne peut-elle être envisagée?

L'intégration des roms est rendue compliquée par le fait que ce groupe est difficile à atteindre. Pourtant, ils présentent des enjeux de santé et de précarité spécifiques. Quels sont les acteurs représentés au sein de la plate-forme “roms”? Quelle est la fréquence de ses réunions? Quelles décisions y ont déjà été prises?

La clarification de la législation en ce qui concerne les adresses de référence réjouit l'intervenante. Un sans-abri, dans la situation actuelle, peut nuire à sa situation ou à la situation de tiers en cherchant une solution. Dans quelle direction la législation sera-t-elle clarifiée?

De ervaringsdeskundigen zijn zeer belangrijk omdat de administratie zicht moet hebben op de reële noden van haar klanten. De ervaringsdeskundigen verduidelijken wat de noden zijn van mensen in armoede, wat tot een betere werking van de overheidsdiensten leidt. Het regeerakkoord heeft het over een evaluatie van de ervaringsdeskundigen en die is volgens de spreker positief. Welk gevolg zal de staatssecretaris hieraan geven? Zullen nog andere budgetten worden vrijgemaakt?

Bij de redesign van de administraties is het van essentieel belang dat er geen diensten verdwijnen. Het is wenselijk dat het parlement permanent op de hoogte wordt gehouden.

*
* *

Voorzitter Muriel Gerkens stelt zich ook vragen bij het begin van de beleidsnota, waarin het voor een groot deel over werk gaat. Er mag gerust aan worden herinnerd dat de solidariteit ook moet worden gevoed en dat het daarom best is dat zoveel mogelijk mensen aan de slag zijn. Er moet echter op worden toegezien dat alle inkomsten hieraan bijdragen en er moet een billijke fiscaliteit worden gewaarborgd, zo niet worden de overheidsdiensten slechts door een beperkt deel van de bevolking gefinancierd.

Het optrekken van de sociale uitkeringen tot aan de armoedegrens is niet alleen een kwestie van armoedebestrijding; het is ook een waarborg voor een menswaardig bestaan. Het klopt dat deze maatregel niet zal volstaan om mensen blijvend uit de armoede te halen: er is ook nood aan andere initiatieven.

In haar beleidsnota erkent de staatssecretaris dat de meeste banen die recent werden gecreëerd niet ten goede zijn gekomen aan de allerarmsten. De spreker had het in de commissie Sociale Zaken al over de specifieke begeleidingsmaatregelen, in het bijzonder voor mensen met een handicap. Voor de allerarmsten, die niet deelnemen aan het sociaal leven, is het vaak moeilijk om over de codes te beschikken die nodig zijn om werk te vinden. Bovendien volstaat een baan niet altijd om uit de armoede te raken, zoals blijkt uit het feit dat 11 % van de werknemers in armoede leeft.

Het is daarom noodzakelijk dat de mensen makkelijker over een referentieadres kunnen beschikken. Sommige actoren in het veld benadrukken dat het gebruik van een referentieadres vragen doet rijzen met betrekking tot de toegang tot de sociale rechten. Het referentieadres zou daarom een achterhaald instrument zijn.

Les experts du vécu présentent une grande importance du fait que l'administration doit avoir une vue sur les besoins réels de ses clients. Les experts du vécu indiquent quels sont les besoins des personnes précaires. Les services publics en sont améliorés. L'accord du gouvernement évoque une évaluation des experts du vécu. Cette évaluation est positive selon l'oratrice. Quelles conséquences la secrétaire d'État y accorde-t-elle? D'autres budgets seront-ils libérés?

Dans le redesign des administrations, il est essentiel que des services ne disparaissent pas. Une information continue du parlement est souhaitable.

*
* *

Mme Muriel Gerkens, présidente, a également été interpellée par le début de la note de politique générale, qui laisse une large place à l'emploi. Certes, il est normal de rappeler que la solidarité doit être alimentée, et que, dans cette optique, il convient qu'un maximum de personnes travaille. Mais il faut y associer l'amélioration de la participation de l'ensemble des revenus et garantir une fiscalité équitable. Sinon, le financement des services publics s'opérera uniquement par une partie limitée de la population.

Relever les allocations sociales au minimum de seuil de pauvreté n'est pas seulement une question de lutte contre la pauvreté, c'est également une garantie d'une vie conforme à la dignité humaine. Il est exact que cette mesure ne sortira personne durablement de la pauvreté: d'autres initiatives sont nécessaires.

La note de politique générale présente ce côté positif d'indiquer que dans les emplois créés récemment, la plupart n'ont pas bénéficié aux plus pauvres. L'oratrice a déjà évoqué en commission des Affaires sociales les dispositifs d'accompagnement, spécialement des personnes en situation de handicap. Pour les personnes les plus pauvres, extraites de la vie sociale, il est difficile de disposer des codes nécessaires pour trouver un travail. En outre, l'emploi ne suffit pas toujours pour sortir de la pauvreté, comme le démontre le chiffre de 11 % des travailleurs en situation de pauvreté.

Faciliter le recours à une adresse de référence est nécessaire. Certains acteurs de terrain soulignent que ce recours pose en soi question pour l'accès aux droits sociaux. C'est l'adresse de référence elle-même qui constituerait un outil obsolète.

De spreekster vraagt meer informatie over het *Housing First*-project. Dit project kadert binnen een aanpak waarbij huisvesting de mogelijkheid moet bieden zich toe te spitsen op andere aspecten van integratie. In sommige gewesten werken deze projecten niet, omdat ze bijvoorbeeld onverenigbaar zijn met de eisen van de eigenaars. Er zijn evenwel ook positievere geluiden. Bestaat er een evaluatieprocedure om de oorzaken van het slagen of het falen van een *Housing First*-project te achterhalen?

De ervaringsdeskundigen krijgen vreemd genoeg minder middelen. Hun werk wordt nochtans gewaardeerd door de diensten voor armoedebestrijding. Het zijn immers tussenpersonen en gesprekspartners die de administratie begrijpelijk maken.

De spreekster vraagt meer informatie over de redesign en het toekomstige statuut van de POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid. Hoe zal de regering ervoor zorgen dat de wetenschappelijke studies volledig onafhankelijk en autonoom verlopen?

Wat de alimentatievorderingen betreft, heeft de beleidsnota het over de nieuwe website van DAVO. De beleidsnota van de minister van Financiën bevat een opsomming van vier of vijf concrete uitwerkingen van aanbevelingen van de evaluatiecommissie van de DAVO, zoals de invordering van de voorschotten voor een periode van zes maanden. Bij het lezen van de beleidsnota van de minister van Justitie heeft mevrouw Gerkens echter niet de indruk dat er ter zake veel vooruitgang werd geboekt. Kan de staatssecretaris hierover meer informatie geven? Het invorderingspercentage bedraagt nauwelijks 30 %.

Ten slotte is de spreekster van oordeel dat er een hoofdstuk ontbreekt over gezondheidsgegevens en armoedesituaties, twee met elkaar verwante kwesties.

III. — ANTWOORDEN VAN DE STAATSSECRETARIS

Voor sommige statistieken en cijfergegevens die de leden opvragen is diepgaander onderzoek nodig. Ze zullen het voorwerp uitmaken van een afzonderlijk antwoord dat later zal volgen.

Methoden van armoedebestrijding

De beleidsnota ziet werk niet als de enige oplossing in de strijd tegen armoede. Ze beoogt dat een evenwicht wordt gevonden tussen werk en sociale zekerheid, waarbij er ook moet worden toegezien op

L'intervenante demande un complément d'information sur le projet *Housing First*. Ce projet s'inscrit dans une démarche où le logement permet de se concentrer sur d'autres éléments d'intégration. Dans certaines Régions, des projets ne fonctionnent pas pour des raisons liées, par exemple, à des incompatibilités avec propriétaires. D'autres échos sont nettement plus positifs. Existe-t-il une évaluation qui permette de déterminer les causes de la réussite ou de l'échec d'un projet *Housing First*?

La diminution des moyens des experts du vécu étonne car, ils sont appréciés des services de lutte contre la pauvreté. Il s'agit d'intermédiaires, d'interlocuteurs qui rendent l'administration compréhensible.

L'intervenante demande plus d'informations sur le redesign et le futur du statut du SPP Intégration sociale. Comment le gouvernement garantira-t-il que les études scientifiques seront opérées en toute indépendance et en autonomie?

S'agissant des créances alimentaires, la note de politique générale mentionne le nouveau site web du SECAL. Dans la note de politique générale du ministre des Finances, quatre ou cinq concrétisations figurent des recommandations de la commission d'évaluation du SECAL, comme le recouvrement des avances pour six mois. Mais dans la note du ministre de la Justice, Mme Gerkens n'a pas lu de grande avancée en la matière. La secrétaire d'État peut-elle donner plus d'informations sur ce point? Le taux de recouvrement s'établit à peine à 30 %.

Enfin, l'oratrice estime qu'il manque un chapitre sur la question croisée des données de santé et des situations de pauvreté.

III. — RÉPONSES DE LA SECRÉTAIRE D'ÉTAT

Certaines statistiques et données chiffrées demandées par des membres nécessitent des recherches plus approfondies et feront l'objet d'une réponse distincte ultérieure.

Méthodes de lutte contre la pauvreté

La note de politique générale ne s'arrête pas qu'au travail comme solution dans la lutte contre la pauvreté. Un équilibre y est recherché entre le travail et la sécurité sociale, tout en veillant aux mesures

de begeleidingsmaatregelen. Er wordt wel degelijk gestreefd naar een multidimensionaal beleid.

Het armoederisico doet zich ook voor bij een deel van de werkenden. De arme werkenden vormen een groep die bijzondere aandacht vereist. De regering heeft de taxshift net omwille van hen voorgesteld.

Het optrekken van de sociale minima tot de Europese armoededrempel wordt in het regeerakkoord genoemd als een stapsgewijs te bereiken doelstelling, waarbij ook rekening wordt gehouden met de andere sociale voordelen. Het regeerakkoord zal onverkort worden uitgevoerd. In 2018 wordt hiervoor 80 miljoen euro vrijgemaakt; voor 2019 zal het gaan om 100 miljoen euro en voor 2020 om 200 miljoen euro. Dat zal wellicht niet volstaan om de armoededrempel te halen, maar de geleidelijkheid en de opmerking over de sociale voordelen worden nageleefd. De werkloosheidsval, waarnaar ook verwezen wordt door experts zoals mevrouw Bea Cantillon, moet worden vermeden. Anders zullen ook de minimuminkomens moeten worden opgetrokken.

De sociale voordelen variëren van de ene tot de andere situatie. De staatssecretaris zal een inventaris van die voordelen opmaken. Deze oefening is een belangrijke voorafgaande voorwaarde, die de bespreking zal objectiveren.

Interministeriële conferentie “Integratie in de samenleving”

De staatssecretaris zit de Interministeriële conferentie “Integratie in de samenleving” niet voor. Het komt niet haar toe de nodige initiatieven te nemen. Toch heeft ze verschillende keren gevraagd om een vergadering te beleggen en heeft ze een aantal punten naar voor geschoven om op de agenda te plaatsen (kinderarmoede, dakloosheid, racisme enzovoort). Ze is zich perfect bewust van de noodzakelijke coördinatie met de andere gezagsniveaus. Een eerste interkabinettenwerkgroep is gepland voor begin 2018. Daarbij zullen 17 bevoegde ministers vertegenwoordigd zijn. Dit is noodzakelijk, rekening houdend met de bevoegdheden waar het om gaat. De eerste vergadering van de Conferentie zou in de eerste helft van 2018 plaatsvinden.

Bij de uitwerking van plannen is het essentieel een benadering waarbij concrete maatregelen worden genomen te verkiezen boven een benadering die erin bestaat om de lagen opeen te stapelen tot ze een kluwen vormen, waarbij elke gezagsniveau op eigen houtje optreedt.

d’accompagnement. Une politique multidimensionnelle est bien recherchée.

Le risque de pauvreté existe également dans une proportion de ceux qui travaillent. Les travailleurs pauvres constituent un groupe nécessitant une attention particulière. Le gouvernement a justement envisagé le *tax shift* en s’intéressant à eux.

Le rehaussement des minima sociaux au seuil européen de pauvreté est cité dans l’accord de gouvernement comme un objectif à atteindre progressivement, en tant compte des autres avantages sociaux. L’accord du gouvernement sera exécuté dans sa totalité. En 2018, 80 millions d’euros seront libérés à ce titre; pour 2019, il s’agira de 100 millions d’euros; pour 2020, 200 millions d’euros. Ceci ne sera sans doute pas suffisant pour atteindre le seuil précité, mais la progressivité et l’indication sur les avantages sociaux sont respectées. Il convient d’éviter le piège à l’emploi, également mis en évidence par des experts tels que M. Béa Cantillon. Sinon, les revenus minimaux devront également être augmentés.

Les avantages sociaux varient d’une situation à l’autre. La secrétaire d’État procédera à l’inventaire de ceux-ci. Cet exercice est un préalable nécessaire, qui objectivera les discussions.

Conférence interministérielle “Intégration dans la société”

La secrétaire d’État n’a pas la présidence de la Conférence interministérielle “Intégration dans la société”. Ce n’est pas à elle de prendre les initiatives nécessaires. Elle a cependant plusieurs fois demandé qu’une réunion ait lieu et a évoqué une série de points à mettre à l’ordre du jour (pauvreté infantile, sans-abrisme, racisme, etc.). Elle est parfaitement consciente de la nécessité d’une coordination avec les autres niveaux de pouvoir. Un premier groupe de travail intercabinets est évoqué pour le début de 2018, où 17 ministres compétents seront représentés. C’est une nécessité compte tenu des compétences concernées. La première réunion de la Conférence aurait lieu la première moitié de 2018.

Dans la confection de plans, il est essentiel de privilégier une approche où des mesures concrètes sont prises à une autre qui consiste à accumuler les strates jusqu’à former un labyrinthe, chaque niveau de pouvoir intervenant de son côté.

Projecten

Het *Housing First*-project is nuttig en leidt tot goede resultaten. De bevoegdheid terzake is echter overgedragen aan de gewesten, met uitzondering van een expertisebevoegdheid die onder de federale overheid ressorteert.

De administratie is bezig de gegevens te vergelijken die een evaluatie mogelijk maken van het federaal plan armoedebestrijding. De staatssecretaris heeft nog geen volledige stand van zaken van de situatie ontvangen. Volgens de al bezorgde informatie zijn 21 maatregelen al een feit en is de verwezenlijking van een dertigtal nog aan de gang. De afgeronde evaluatie zal worden bezorgd aan de commissieleden.

De 1,6 miljoen euro voor het sport- en cultuurplan werden toegekend door de Nationale Loterij. Voor die materie zijn de gemeenschappen bevoegd. Zij hebben met deze maatregel ingestemd. Het reglement moet nog worden uitgewerkt.

De werkwijze van het MIRIAM-project werd omgezet in een operationeel schema. In sommige OCMW's werd een *case manager* in dienst genomen, teneinde een genderbeleid te voeren. De *case manager* werkt met de moeders om het imago dat zij van zichzelf hebben te verbeteren, hen binnen het institutionele landschap te heroriënteren en hen over hun rechten voor te lichten. Aldus wordt hun participatie aan de samenleving bevorderd en wordt hun isolement doorbroken. Die methode wordt erkend als een goede aanpak.

Automatische toekenning van de sociale rechten

De automatische toekenning van de sociale rechten is een dossier waarvoor de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid bevoegd is. Tijdens de besprekingen over het zomerakkoord werden de in armoedebestrijding gespecialiseerde ambtenaren om een actualisering verzocht, daar ter zake mogelijkheden binnen bereik liggen. Bepaalde voorstellen werden geformaliseerd en voorgelegd aan het netwerk van gespecialiseerde ambtenaren. Dat netwerk werd ermee belast om bij de verschillende departementen concreet uitvoering te geven aan die voorstellen.

Dakloosheid

De besprekingen met de minister van Binnenlandse Zaken en met de minister van Maatschappelijke Integratie over het referentieadres zijn aan de gang. Die besprekingen gaan de goede richting uit, wat de coördinerende rol en de dialoog met de betrokken

Projets

Le projet *Housing First* est pertinent et donne de bons résultats. Ce sont cependant les Régions qui ont repris la compétence en la matière, à l'exception d'une compétence d'expertise relevant de l'État fédéral.

L'administration est occupée à collationner les données permettant une évaluation du plan fédéral de lutte contre la pauvreté. La secrétaire d'État n'a pas encore reçu d'état des lieux complet de la situation. Au vu des informations déjà transmises, 21 mesures sont déjà réalisées, une trentaine sont encore en cours de réalisation. L'évaluation finalisée sera transmise aux membres de la commission.

Les 1,6 million d'euros pour le projet sport et culture ont été octroyés par la Loterie Nationale. La matière relève des compétences des Communautés. Celles-ci ont marqué leur accord avec cette mesure. Le règlement doit encore être confectionné.

La méthodologie du projet MIRIAM a été traduite dans un schéma opérationnel. Dans certains CPAS, un manager de cas a été engagé, afin de mener une politique sensible au genre. Ce manager de cas travaille avec les mères afin d'améliorer l'image qu'elles ont d'elles-mêmes, de les réorienter dans le paysage institutionnel et de les informer de leurs droits. Ainsi leur participation à la société est-elle favorisée et leur isolement, rompu. Cette méthode est reconnue comme une bonne pratique.

Automatisation des droits sociaux

L'automatisation des droits sociaux est un dossier relevant de la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique. Dans les discussions sur l'accord d'été, une actualisation a été demandée aux fonctionnaires spécialisés dans la lutte contre la pauvreté, des possibilités existant en la matière. Certaines propositions ont été formalisées et soumises au réseau des fonctionnaires spécialisés. Ce réseau a été chargé de concrétiser ces propositions dans les différents départements.

Sans-abrisme

Les discussions avec le ministre de l'Intérieur et le ministre de l'Intégration sociale sont en cours concernant l'adresse de référence. Ces discussions s'engagent dans la bonne voie concernant le rôle de coordination et le dialogue avec les associations parties

verenigingen betreft. Niettemin kan vooralsnog geen enkel tijdspad worden meegedeeld.

Het federale niveau is bevoegd voor de tweedelijns-opvang in Brussel. Het federale budget voor de winteropvang bedraagt 1,3 miljoen euro, dus iets meer dan de vorige jaren. Er wordt overwogen een intensievere *follow-up* te verrichten en niet louter bedden ter beschikking te stellen. De medewerkers van Samusocial doen heel voortreffelijk werk. Wegens de reorganisaties die er plaatsvinden, werd echter een analyse van de alternatieven uitgevoerd.

DAVO

Voor de DAVO is hoofdzakelijk de minister van Financiën bevoegd. De voorschotten voor 2016 bedragen meer dan 26 miljoen euro. In 2005 ging het om 3,4 miljoen euro. De terugvorderingen voor 2015 belopen 9,3 miljoen euro. Voor het overige wordt verwezen naar de minister van Financiën.

Nudging

Sommige leden hebben kritiek op *nudging*. Op geen enkele manier wil de staatssecretaris druk uitoefenen op de keuzemogelijkheden van de betrokkenen. Het betreft een door andere Staten gehanteerde methode. De conferentie die de POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid op 21 november 2017 organiseert, beoogt geenszins een politiek standpunt op te leggen, maar wel het vraagstuk wetenschappelijk te onderzoeken, teneinde na te gaan hoe het armoedebestrijdingsbeleid kan worden verbeterd.

IV. — STEMMING

Met 9 tegen 3 stemmen brengt de commissie een gunstig advies uit over sectie 44 – POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie, *partim* Armoedebestrijding en Grootstedenbeleid, van het wetsontwerp houdende Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2018, alsmede over de erop betrekking hebbende verantwoording en beleidsnota.

De rapporteurs,

Fabienne WINCKEL
Dirk JANSSENS

De voorzitter,

Muriel GERKENS

prenantes. Aucun échéancier ne peut cependant encore être communiqué.

Le niveau fédéral est compétent pour l'accueil de deuxième ligne à Bruxelles. Le budget fédéral pour l'accueil hivernal s'élève à 1,3 million d'euros, soit un peu plus que les années précédentes. Un suivi plus intensif est envisagé et non seulement la mise à disposition des lits. Les collaborateurs du Samusocial font un travail de grande qualité. Mais en raison des réorganisations qui y ont lieu, une analyse des alternatives a été menée.

SECAL

En ce qui concerne le SECAL, il s'agit d'une compétence principalement du ministre des Finances. Les avances s'élèvent pour 2016 à plus de 26 millions d'euros. En 2005, il s'agissait de 3,4 millions d'euros. Les récupérations pour 2015 s'élèvent à 9,3 millions d'euros. Pour le surplus, il est renvoyé au ministre des Finances.

Nudging

Le *Nudging* est critiqué par certains membres. En aucune manière la secrétaire d'État ne veut obérer les facultés de choix des personnes concernées. Il s'agit d'une méthode retenue par d'autres États. La conférence du 21 novembre 2017 organisée par le SPP Intégration sociale, Lutte contre la Pauvreté et Economie Sociale ne vise pas à imposer une position politique mais à examiner la question de manière scientifique afin de vérifier comment améliorer la politique de lutte contre la pauvreté.

IV. — VOTE

Par 9 voix contre 3, la commission émet un avis positif sur la section 44 – SPP Intégration Sociale, Lutte contre la Pauvreté, Economie Sociale et Politique des Grandes Villes, *partim* Lutte contre la Pauvreté et Politique des Grandes Villes, du projet de loi contenant le budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2018, sur la justification et sur la note de politique générale y afférentes.

Les rapporteurs,

Fabienne WINCKEL
Dirk JANSSENS

La présidente,

Muriel GERKENS

Beleidsnota 2018 *Armoedebestrijding*

Lutte contre la pauvreté Note de politique Générale 2018

Staatssecretaris **Zuhal DEMIR**

Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking
en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

OVERZICHT

- 0. Achtergrond: feiten en cijfers
- 1. Visie op armoedebestrijding
- 2. Beleid: realisaties en plannen

Staatssecretaris **Zuhal DEMIR**

Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking
en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

0. Contexte: faits et chiffres

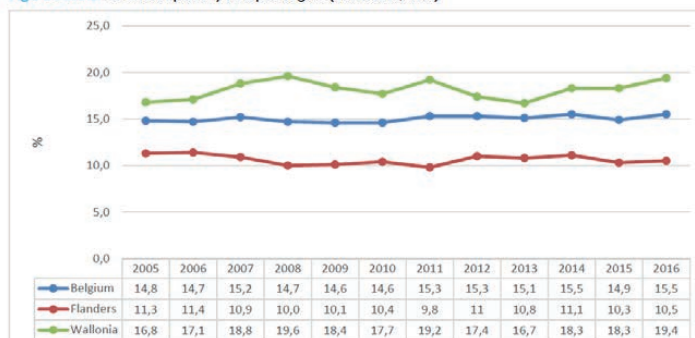
- Stabilité générale du risque de pauvreté
- Mais, changements sous-jacents
 - Réduire risque de pauvreté chez les personnes âgées
 - Augmentation risque de pauvreté chez les peu qualifiés

Staatssecretaris **Zuhal DEMIR**
Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking
en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

0. Achtergrond: feiten en cijfers

Figure A3.1.2. At-risk-of-poverty rate per Region (2005-2016, in %)



Bron: FOD SZ 2017: Analyse van de evolutie van de sociale situatie en sociale bescherming in België

Staatssecretaris **Zuhal DEMIR**
Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking
en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

1. Visie op armoedebestrijding

Een dubbele strategie

- 1) Jobcreatie
- 2) Verzekeren van sociale bescherming

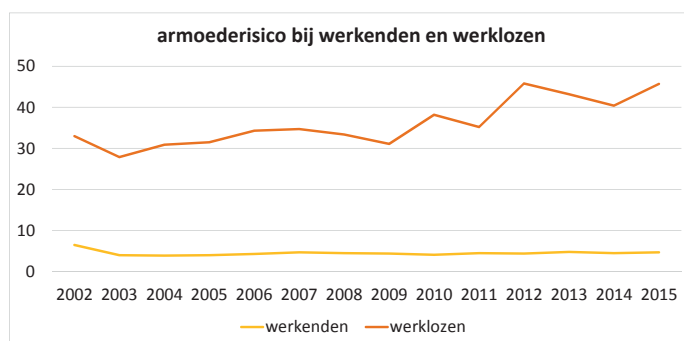
Staatssecretaris

Zuhal DEMIR

Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking
en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

1. Visie op armoedebestrijding



BRON: EUROSTAT: EU-SILC (Volgens inkomensjaar)

Staatssecretaris

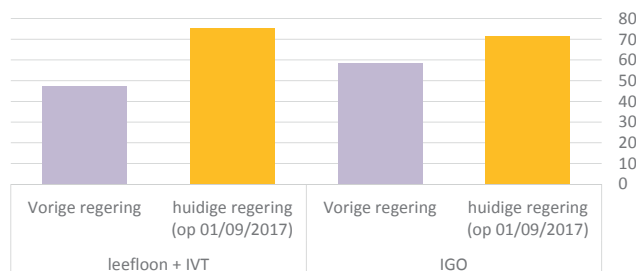
Zuhal DEMIR

Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking
en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

1. Visie op armoedebestrijding

Verhoging van bijstandsuitkeringen
(maandbedrag in € voor alleenstaanden)



Staatssecretaris **Zuhal DEMIR**

Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking
en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

2. Beleid: realisaties en plannen

- 1) Verhoging van de laagste uitkeringen
- 2) + 100 miljoen van het zomerakkoord
 - Verdere verhoging laagste uitkeringen
 - Verhoging belastingvrije som
alleenstaande werkende ouders
 - Verhoging fiscale aftrek kinderopvang
- 3) Diverse projecten vanuit eigen
(beperkte middelen)

Staatssecretaris **Zuhal DEMIR**

Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking
en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

2. Politique: Réalisations et futur

Pauvreté familiale

- 1) Soutien au parents (cfr. vision)
- 2) Participation social des enfants et familles en pauvreté pour éviter qu'ils tombent dans la spirale de la pauvreté multigénérationnelle.

Staatssecretaris **Zuhal DEMIR**
Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking
en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

2. Beleid: realisaties en plannen

Gezinsarmoede

- **Revitalisatie pilootproject:** "Lokale overlegplatformen voor de preventie en opsporing van kinderarmoede"
- **Nieuwe projectoproep:** Ondersteuning sport- en cultuurparticipatie van jongeren.
- **Uitrol en uitwisseling goede praktijken:** verdere versterking van expertise van de administratie
 - Gids met goede praktijken 'kinderarmoede'
 - Project MIRIAM: 'draaiboek': 8 maart 2018
 - Uitwisseling gebruik brugfiguren

Staatssecretaris **Zuhal DEMIR**
Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking
en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

2. Beleid: realisaties en plannen

Dak- en thuislozen

- **Omzendbrief referentieadres:** Een eerste stap in de verbetering van de sociale rechten daklozen
- **Ondersteuning nachtelijke winteropvang:**
 - In verschillende grote steden financieel
 - Brussel: reserve van 300 plaatsen
- **Housing first:** Zorgen voor een verdere uitrol van succesvol pilootproject
- **Integratie van Roma:** Verder in zetten op constructieve dialoog met het Belgisch nationaal Romaplatform

Staatssecretaris

Zuhal DEMIR

Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking
en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

2. Beleid: realisaties en plannen

Dienstverlening van de overheid

- **Nudging:** Uitbreiding van traditionele beleidsinstrumenten. Vertaalslag van internationale expertise naar België. Eerste conferentie: 21 november 2017
- **Ervaringsdeskundigen:** Verdere optimalisatie van werking aan de hand van succesvolle voorbeelden
- **Redesign administratie:** Inkanteling van POD-MI in vernieuwde FOD.

Staatssecretaris

Zuhal DEMIR

Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking
en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

2. Politique: réalisations et futur

Coördination, collaboration, prévention et sensibilisation

- **Le Plan d'action fédéral Lutte contre la pauvreté:** suivi des différentes actions
- **Participation des autres ministres:** rappel des engagements.
- **Prix fédéral de lutte contre la pauvreté:** En 2018 dixième anniversaire de ce prix: focus sur les organisations qui parviennent à faire changer durablement la situation.
- **Service créance alimentaire (SECAL):** site Internet plus moderne et accessible

Staatssecretaris

Zuhal DEMIR

Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking
en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

Grootstedenbeleid

Staatssecretaris

Zuhal DEMIR

Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking
en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

Grootstedenbeleid

N.a.v. 6^e staatshervorming werd federaal grootstedenbeleid geheroriënteerd naar armoedebestrijding in steden en bevorderen van stedelijke samenhang.

GAS Bemiddeling:

- 30 steden ontvangen sedert 2007 een jaarlijkse subsidie voor de aanstelling van een bemiddelaar in kader van de gemeentelijke administratieve sancties
- Studiedag 13/06/2017 n.a.v. 10 jaar GAS bemiddeling – inzetten op dialoog.

Staatssecretaris

Zuhal DEMIR

Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be

Grootstedenbeleid

Projectwerking: Gemeente Sint Jans Molenbeek

Inzetten op de veerkracht van jongeren woonachtig in een gemeente die vaak in een negatief daglicht wordt geplaatst.

Financiële steun voor de ontwikkeling van maatschappelijke projecten gericht op intercultureel dialoog en socio- professionele activering.

Staatssecretaris

Zuhal DEMIR

Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden

.be